

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Логвиненко Б.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ДО ПРОБЛЕМИ ВЧИНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Сьогодні, завдяки мережі Інтернет «усунуто кордони» як між державами, так і між окремими людьми. За допомоги Інтернету можливе здійснення купівлі-продажу, спілкування, отримання та відправлення пошти, ознайомлення з діяльністю органів публічної адміністрації, оформлення окремих адміністративних послуг тощо. Інтернет поліпшує якість життя і сприяє задоволенню як побутових потреб громадян, так і покращує функціонування органів публічної адміністрації. В той же час Інтернет став новою площиною для вчинення адміністративних правопорушень, окремі види яких трансформувалися та інтегрувалися у вказану мережу. Натомість, національне адміністративне деліктне законодавство лишилося у традиційній площині і вимагає оновлення для успішної протидії таким негативним явищам.

Зауважимо, що відповідно до статті 1 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 року, Інтернет є всесвітньою інформаційною системою загального доступу, яка логічно зв'язана глобальним адресним простором та базується на Інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами [1].

В чинному Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [2] закріплено склади адміністративних правопорушень, встановлені у нормах відповідних статей Особливої частини. Що ж стосується вчинення аналогічного правопорушення у мережі Інтернет – можна відмітити, що специфіка цієї сфери не відображена у діючому національному адміністративному деліктному законодавстві, що фактично унеможлиблює здійснення провадження в справах про дії, що за своєю сутністю є адміністративними правопорушеннями. Нижче, нами розглянуто окремі адміністративні правопорушення, що поширені у мережі Інтернет.

Стаття 51. Дрібне викрадення чужого майна. Сьогодні в мережі Інтернет поширені сервіси на кшталт «Дізнатися про всі смс/дзвінки твоєї подружки», «Дізнатися про дату власної смерті» або подібні, що діють за посередництва відправлення смс повідомлень з мобільного телефону особи, що робить такий запит. Натомість, особа, яка надсилає смс повідомлення на короткий номер, що вказаний на сторінці Інтернет, позбавляється коштів на рахунок мобільного телефону. Звичайно, що на сайті, що пропонує таку послугу, інформація про її вартість відсутня або вказана значно нижче від фактичної.

Формально такі дії підпадають під склад адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 51 КУпАП, адже певної грошової суми особу позбавляють саме шляхом шахрайства.

Стаття 51-2. Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності. Велика кількість Інтернет ресурсів пропонує користувачам «піратські» копії відповідних продуктів. Приміром, альбом виконавиці SIA «1000 Forms Of Fear» розміщений як на офіційному сервісі «Google Play», так і представлений для незаконного використання і поширення. В цьому випадку факт незаконного використання вищевказаного музичного твору є очевидним.

Стаття 173. Дрібне хуліганство. Безліч соціальних мереж, форумів та чатів, являють собою свого роду громадські місця. За однієї відмінності що люди там перебувають віртуально, а не фізично. Все інше – як у реальному громадському місці, в тому числі і нецензурна лайка, що часто має місце. Звичайно, що нецензурні та образливі вирази видаляються спеціальною особою, що обслуговує такі ресурси – модератором. Втім, доволі часто нецензурна лайка (напис, фраза) тривалий час перебуває доступною для широкого загалу користувачів Інтернет, або навмисно незаконно розміщується на офіційних сторінках органів публічної адміністрації.

Що стосується даного виду адміністративного правопорушення, існує позитивна, проте, поодинокі судова практика щодо притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності за подібні дії, проте вона досі не має системного характеру [3].

Стаття 181. Азартні ігри, ворожіння в громадських місцях. Виходячи з позиції, що мережа Інтернет є глобальним простором для спілкування між людьми і своєрідним громадським місцем, в цій мережі розташовані різноманітні ресурси (сайти, портали тощо) де можливою є участь у азартних іграх. Нагадаємо, що в Україні діє Закон «Про заборону грального бізнесу в Україні» від 15 травня 2009 року [4]. В той же час для громадян України є цілком доступною участь в азартних іграх у мережі.

Стаття 181-1. Заняття проституцією. В мережі Інтернет даний вид правопорушення найчастіше представлено в двох аспектах: 1) зайняття проституцією за сприяння мережі Інтернет, шляхом розміщення анкети і пошуку клієнтів особою, що займається таким забороненим видом діяльності; 2) віртуальний продаж тіла особою, за допомогою спеціальних сервісів відео зв'язку, приміром, «Skype».

Відмітимо, що при всій очевидності таких правопорушень, що пов'язані із кримінально караними діяннями на кшталт торгівлі людьми, функціонування подібних сервісів в мережі Інтернет є публічним. При цьому правоохоронні органи таких правопорушень не «бачать», відповідно і організатори (власники) подібних сайтів та особи, які займаються проституцією юридичної відповідальності за свої дії не несуть.

Єдиним шляхом виправлення ситуації є якомога скоріше оновлення інституту адміністративної відповідальності та внесення змін і доповнень в діюче адміністративне деліктне законодавство. Ми переконані, що у КУпАП має бути внесена низка доповнень, а саме: 1) мережа Інтернет – визначена як особливе місце вчинення адміністративних правопорушень; 2) всі статті

особливої частини КУпАП, що можуть бути вчинені в мережі Інтернет мають отримати відповідну кваліфікаційну складову з відповідною мірою адміністративного стягнення; 3) шляхом винесення правопорушень в мережі Інтернет в зміст окремої глави КУпАП «Адміністративні правопорушення в інформаційній сфері», якою буде доповнено вищевказаний Кодекс.

Поряд з цим, дієвого публічного регулювання вимагає функціонування Інтернету в Україні. Звичайно, що всі конституційні права і свободи людини при цьому мають бути належно забезпечені, тоді як існуючий нині правовий безлад в цій сфері має бути ліквідований.

Таким чином, проблема вчинення адміністративних правопорушень в мережі Інтернет лишається відкритою і вимагає як подальших наукових досліджень, так і практичних новацій у національне законодавство для її подальшого усунення і системного вирішення.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
3. ТСН від 9.11.2010 р. У Запоріжжі студента посадили за матюки в чаті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tsn.ua/ukrayina/u-zaporizhzhzi-studenta-posadili-na-15-dib-za-matyuki-v-chati.html>.
4. Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні» від 15 травня 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1334-17>.

Пахомова А.А.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДОРАДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні Україна має перебувати на фінальному етапі створення нормативної бази загальної інформатизації країни, проте питання правової регламентації інформатизації АПК, в тому числі його інформаційно-консультаційного обслуговування, залишається відкритим. Відсутність єдиного нормативно-правового акта щодо регулювання інформатизаційних процесів сільськогосподарської дорадницької діяльності унеможливорює чітке вирішення проблем, що постають в цій галузі.

Реалізація завдань розвитку сільського господарства потребує формування адаптованої до сучасних запитів економічної інформаційної системи, яка відповідає міжнародним принципам, підтверджує інвестиційну привабливість галузі та забезпечує ефективне управління нею [1, с. 81].

Мінагрополітики неодноразово намагалося розробити ефективні державні концепції розвитку інформаційного забезпечення АПК країни на